

Jaakobin kirje

1. luku 2. osa

opettaja Penzev I., 2014

Shalom, hyvät ystävät. Jumalan voimalla jatkamme Jaakobin kirjeen opetusta. Viimeksi pysähdyimme opetuksessa ensimmäisen luvun 9. jakeeseen. Luemme nyt jakeet 9 - 10:

”Alhainen veli kerskatkoon ylhäisyydestään, mutta rikas alhaisuudestaan, sillä hän on katoava niinkuin ruohon kukka.” Tässä me näemme ikään kuin siirtymisen toiseen aiheeseen, kun Jaakob nostaa esille köyhän ja rikkaan vastakkainasettelun. Eli hän nostaa esille sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden. Mutta Jaakob ei kiinnostunut tästä aiheesta noin vain, vaan se on jatkoa edellisille jakeille. Niissä hän puhui koetuksesta ja siitä, miten tärkeää on laittaa luottamuksensa Herran käteen. Tämä jatkaa samaa aihetta köyhyydestä ja rikkaudesta ja koetuksesta.

Tanachin tekstistä voimme nähdä, että Jumalan siunaus ilmestyy materialististen tarpeiden kautta. Ymmärrämme kuitenkin, että materialistinen täyttymys tulee hengellisen hyvyyden kautta. Mutta voi syntyä sellainen ristiriitainen käsitys, että jos ihminen on rikas, Jumalan siunaus on hänen elämässään. Tai vastaavasti, jos ihmisellä ei ole riittävästi materiaaliin tarpeisiinsa, hän on kirouksen alla. Mutta niin Tanachista kuin myöhemmistäkin teksteistä voimme löytää toisen näkökulman. Esim. Sananlaskut 30: 7 - 8: ”Kahta minä sinulta pyydän, älä niitä minulta koskaan kiellä, kuolemaani saakka: Vilppi ja valhepuhe pidä minusta kaukana. Älä köyhyyttä, älä rikkautta minulle anna; anna minulle ravinnoksi määrääsani leipää”. Tästä tekstistä voi nähdä, että sekä rikkaus että köyhyys voi tulla koetuksiksi ihmiselle. Sananlaskut selittää sen, jakeessa 9: ”.. etten kylläisenä tulisi kieltäjäksi ja sanoisi: ”Kuka on Herra?” ja ”etten köyhtyneenä varastaisi ja rikkoisi Jumalan nimeä vastaan.”

Köyhyys voi koetella ihmistä ja viedä hänet varkauden tielle. Myös rikkaus voi tuoda ihmiselle koetuksen, että hän unohtaa Herran, joka on hänelle kaiken sen rikkauden antanut. Toisen temppelein aikana rikkaus koetuksena oli hyvin yleinen.

Jaakob vastustaa ihmisen ylpeilyä omasta rikkaudestaan koska se voi olla vain koettelemus tälle ihmiselle. Voimme nähdä vielä jakeessa 11 saman ajatuksen, mitä profeetta Jesaja puhuu: ”Aurinko nousee helteineen ja kuivaa ruohon, ja sen kukka varisee, ja sen muodon sulous häviää; niin on rikaskin lakastuva retkillänsä.” Katsomme, mitä Jesaja puhuu tästä asiasta, 40: 7 - 8: ”Ruoho kuivuu, kukkanen lakastuu, kun Herran henkäys puhaltaa siihen. Totisesti, ruohoa on kansa. Ruoho kuivuu, kukkanen lakastuu, mutta meidän Jumalamme sana pysyy iankaikkisesti.”

Jaakob ei vastusta itse rikkautta, mutta hän haluaa ihmisen, rikkaankin, muistavan aina Jumalaa. Hän muistuttaa myös, että tuleva aika on hyvin vaikea Israelille, ja monet rikkaat israelilaiset voivat joutua koetukseen ja vaikeuksiin. Todellinen rikkaus, joka on kytketty Jumalan lupauksiin, ei koskaan häviä.

Jae 12 puhuu: ”Autuas se mies, joka kiusauksen kestää, sillä kun hänet on koeteltu, on hän saava elämän kruunun, jonka Herra on luvannut niille, jotka häntä rakastavat!” Autuas se ihminen, joka on kestänyt koetukset omassa elämässään. Voi olla, että hän on menettänyt rikkautensa, mutta siitä huolimatta hän loppuun asti on laittanut luottamuksensa Herraan.

Tässä käsitellään koetuksia myös kiusauksen kautta. Voimme esittää kysymyksen, mistä tulee kiusaus? Ja miksi se tulee? Tässä puhutaan, että Jumala ei ketään vie kiusaukseen. Koetukset voivat viedä kiusauksen tielle silloin kun ihminen haluaa toteuttaa vain omaa tahtoaan.

13- 15: ”Älköön kukaan kiusauksessa ollessaan sanoko: ”Jumala minua kiusaa”, sillä Jumala ei ole pahan kiusattavissa, eikä hän ketään kiusaa. Vaan jokaista kiusaa hänen oma himonsa, joka häntä vetää ja houkuttelee. Kun sitten himo on tullut raskaaksi, synnyttää se synnin, mutta kun synty on täytetty, synnyttää se kuoleman.”

Mitä tämä himo tarkoittaa? Se on se ihmisen tahto, joka on Jumalan rajan ulkopuolella. Juutalainen traditio nimittää sitä nimellä jetser hara, paha alku. Jumala loi ihmisen sellaiseksi, että ihminen pystyy valitsemaan hyvän ja pahan välillä. Juutalaisessa traditiossa on paljon erilaisia Midrashin tekstejä, joissa kuvaillaan, millä tavalla Jumala luo ihmistä ja ihmisellä on valinnanvara. 1. Moos. 2: 7: ”Silloin Herra Jumala teki maan tomusta ihmisen.” Sana teki kuuluu heprean kielellä vajitser. Yleensä tämä sana on kirjoitettu yhdellä jod-kirjaimella, mutta tässä tekstissä kahdella. Midrash tulkitsee niin, että ihmisellä on kaksi alkua. Hänellä on alku tehdä hyvää ja alku tehdä pahaa.

Siitä, että ihmiselle on annettu mahdollisuus tehdä valintaa hyvän ja pahan välillä, me näemme ihmisessä olevan jumalallisuuden. Jumalan tavoin myös ihmisellä on mahdollisuus tehdä itsenäisiä päätöksiä. Tämä voi johtaa siihen, että ihminen tekee päätöksen, joka ei vie hänen tietään Jumalan luokse. Silloin ihminen seuraa omaa pahaa alkuaan, jetser hara. Voimme katsoa esimerkiksi seuraavaa:

Ihminen joutuu johonkin tilanteeseen. Ja kaikki tilanteet järjestää Jumala. Jumala voi tehdä ihmisen elämäntilanteen hyvin vaikeaksi. Tarkoituksena voi olla, että Hän haluaa koetella meitä, tai Hän haluaa viedä meidät johonkin määrättyyn päämäärään. Ja kun ihminen on tässä tilanteessa, hän voi vapaaehtoisesti tehdä päätöksiä, jotka voivat johtaa Jumalan rajan ulkopuolelle. Eli ihminen ei tottele Jumalan tahtoa. Jos ihminen ei tottele Jumalaa, se tarkoittaa sitä, että hän kuuntelee omaa pahaa alkuaan. Tottelemattomuus Jumalaa kohtaan on synty. Synnin tähden ihmistä erotetaan Jumalasta tai hänelle tulee pitempi välimatka Jumalaan.

Voimme nähdä, että Jumala luo ihmisen elämässä erikoisen tilanteen koetellakseen häntä. Jumala luo tilanteen, jossa ihmisen pitää reagoida jollakin tavalla. Ihminen voi valita, tekeekö hän päätöksiä Jumalan tahdon, hyvän alun mukaan vai oman tahdon, pahan alun mukaan. Ja sen perusteella me ymmärrämme, mitä Jaakob tässä puhuu. Jumala luo ihmiselle tilanteen, jossa ihminen tekee päätöksen omista valinnoistaan, mutta Jumala itse ei kiusaa ketään.

Silloin kun ihminen tekee päätöksiä oman tahdon mukaisesti, silloin hän on epäkuuliainen Jumalalle, ja se vie häntä kauemmas Jumalasta. Se vie syntiin ja sitten kuolemaan sekä hengellisesti että fyysisesti. Mutta vielä pitää ottaa huomioon, että Adamin lankeemuksen kautta ihminen on synnin orja. Sen takia ihmisellä on luonnollinen taipumus elää epäkuuliaisuuden tilassa. Sillä jos ihminen haluaa tehdä hyvää, hän tarvitsee Jumalalta voimaa. Sen takia Jaakob 16. jakeessa muistuttaa meitä, että älkää eksykö, rakkaat veljeni. Ennen kuin me pystymme tekemään hyvän teon ja ratkaisun, tarvitsemme siihen voimaa.

Jakeet 17 ja 18 puhuvat meille: ”Jokainen hyvä anti ja jokainen täydellinen lahja tulee ylhäältä, valkeuksien Isältä, jonka tykönä ei ole muutosta, ei vaihteen varjoa. Tahtonsa mukaan hän synnytti meidät totuuden sanalla, ollaksemme hänen luotujensa esikoiset.” Ennen kuin me aloitamme tehdä hyviä tekoja, meidän pitää ensiksi lähteä pois pahasta tilanteesta. Tämä

edellyttää uudestisyntymistä. Ja sitä, että Jumala itse herättää aktiivisuuden meidän hyvässä alussamme, jotta se alkaa kasvaa meissä.

Samoin kuin Johannes, Jaakob muistuttaa, että meidät pitää synnyttää totuuden sanalla. Ja nämä syntyvät ihmiset voivat muuttaa maailmaa siinä, mitä Jumala tahtoo heidän kauttaan toteuttaa. Ja he osallistuvat Jumalan suunnitelmaan. Sen takia Jaakob puhuu meille: ”..ollaksemme Hänen luotujensa esikoiset.” Tätä voi tulkita niin, että me olemme esikoisia Hänen luomassaan työssä. Tämän me voimme nähdä 2. Mooseksen kirjan 4. luvussa jakeessa 22: ”Israel on minun esikoiseni.” Tässä Jaakob muistuttaa meille, että todellisesti uskossa oleva haluaa toteuttaa Jumalan suunnitelmaa ja elää Jumalan vanhurskaudessa ja totuudessa. Hän muistuttaa siitä, että kun meillä on pelastuksen voima Messiaan kautta, meillä on enemmän edellytyksiä toteuttaa Jumalan suunnitelmaa. Edellytykset kytkeytyvät meissä olevaan uuteen alkuun, joka tahtoo toteuttaa Jumalan tahtoa meidän elämässämme. Uusi alku, joka meissä kasvaa, on luonteeltaan Jumalasta syntyvää. Sille on luonnollista toteuttaa Jumalan tahtoa ja elää Jumalan lain mukaisesti. Jaakob kutsuu meidät lähtemään pahan alun vaikutuksesta ja aloittamaan uuden elämän.

Jakeet 19 ja 20 puhuvat meille: ”Te tiedätte sen, rakkaat veljeni. Mutta olkoon jokainen ihminen nopea kuulemaan, hidas puhumaan, hidas vihaan; sillä miehen viha ei tee sitä, mikä on oikein Jumalan edessä.” Tämä muistuttaa Pirkei Avotin tekstiä: ”Älä paljon puhu mutta tee paljon.” Jaakob muistuttaa, että Jumalan sana, jonka kautta me saamme vapauden, on todellinen ja tekee meissä työtä tänä päivänäkin. Jokaiselle ihmiselle Sana antaa vapauden synneistä ja mahdollisuuden uuteen elämään. Jae 21 puhuu tästä: ”Sentähden pankaa pois kaikki saastaisuus ja kaikkinainen pahuus ja ottakaa hiljaisuudella vastaan sana, joka on teihin istutettu ja joka voi teidän sielunne pelastaa.” Monesti olen muistuttanut opetuksessani, että juutalainen usko toteutuu teon kautta. Ei riitä, että me hiljaisuudessa hyväksymme jotain uskontunnustuksia. Tai että me vain uskomme johonkin. Meidän pitää toteuttaa tämä oikeus omassa elämässämme. Jakeessa 22 Jaakob muistuttaa meitä: ”Mutta olkaa sanan tekijöitä, eikä vain sen kuulijoita, pettäen itsenne.” Tässä tekstissä näkyy nimenomaan juutalainen ajattelutapa.

Jaakob kehottaa meitä tekemään ja toteuttamaan sanaa, ei ainoastaan kuuntelemaan sitä. Heprean kielellä tämä lause tulee niin kuin sanaleikkinä. Tekijä on sana shomer ja kuuntelija on sana shomea. Vain yhden kirjaimen erotus. Mutta näillä kahdella sanalla on todella suuri ero. Se ihminen, joka vain kuuntelee ja on hyväksynyt opetuksen, mutta ei sitten tee mitään, ei toteuta Jumalan tahtoa. Sen takia on hyvin tärkeää, että emme ainoastaan kuuntele ja hyväksy, vaan myös toteutamme sanaa. Mitä sanaa tämä ihminen sitten kuuntelee? Katsomme jakeita 23 ja 24: ”Sillä jos joku on sanan kuulija eikä sen tekijä, niin hän on miehen kaltainen, joka katselee kuvastimessa luonnollisia kasvojaan; hän katselee itseään, lähtee pois ja unhottaa heti, millainen hän oli.”

Kun Jaakob puhuu sanasta, hän tarkoittaa Tooraa. Tähän saamme vahvistuksen jakeesta 25, missä hän puhuu täydellisestä laista. Voimme löytää vertauskuvaa myös juutalaisesta traditiosta, missä puhutaan, että Toora on kuin peili. Myös monet uskavaiset kristityt hyväksyvät sen, että Toora, Jumalan sana on niin kuin peili, mutta he tulkitsevat sitä eri tavalla. Ihmiset voivat katsoa Jumalan lakia, ja kun he näkevät oman epätäydellisyytensä, he tekevät johtopäätöksen, että laki ei sovi heille. Voi helposti syntyä johtopäätös, että laki on huono. Mutta se ei pidä paikkaansa. Ei Jumalan laki ole huono, vaan tämä epätäydellinen ihminen, jonka paha alku ei halua totella lakia.

Voi syntyä kysymys, mikä on minun identiteettini. Miten voin määrittää itseäni? Olenko minä vanha luomus vai olenko uudestisyntynyt ihminen, jossa on Jumalan hyvä alku? Toora puhuu, keitä me todellisuudessa olemme. Tästä peilistä me voimme nähdä myös uuden hengellisen luomuksemme. Tämä uusi alku tottelee Jumalaa. Jos me noudatamme lakia, joka koskee meitä, silloin me voimme peilistä nähdä meissä olevaa hengellistä luomusta, joka haluaa toteuttaa Jumalan sanaa.

Mutta jos me näemme peilistä ja emme halua toteuttaa Jumalan lakia omassa elämässä, silloin voimme määritellä itseämme niin kuin vanhana luomuksena, joka on kaukana Jumalan tahdosta. Jae 25 puhuu meille: ”Mutta joka katsoo täydelliseen lakiin, vapauden lakiin, ja pysyy siinä, eikä ole muistamaton kuulija, vaan todellinen tekijä, hän on oleva autuas tekemisessään.” Jaakob puhuu Toorasta täydellisenä lakina. Hän määrittelee Tooran myös vapauden lakina. Se ei tarkoita, että me voimme tehdä, mitä haluamme. Se vapaus, joka tulee Tooran kautta Jumalalta, on vapaus olla tekemättä syntiä. Sen takia Jaakob puhuu, että ihminen, joka tutkii Tooraa ja toteuttaa sitä teoilla omassa elämässään, on autuas.

Puhuessaan hyvän tekemisestä Jaakob puhuu kahdesta asiasta. Jae 26 puhuu, että kun me hillitsemme kieleemme, emme puhu pahaa toisista emmekä valehtele. Ja jakeessa 27, että hyvinä Jumalan palvelijoina meidän tulee pitää huolta leskistä ja orvoista, ja varjella itseämme, ettemme saastu maailmasta. Tämä koko teksti, mitä olemme Jaakobin kirjeestä käsitelleet, muistuttaa meille, miten lähellä Tooraa ja Tooran hengellistä maailmaa Jaakobin opetus on, ja tämän kaiken hän valaisee meille Messiaan pelastuksen sanan kautta.

Jumalan tahdon mukaisesti jatkamme Jaakobin kirjeen käsittelyä seuraavalla oppitunnilla.